

КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (на прикладі Якимівського району Запорізької області)

НАТАЛІЯ САЖНЕВА, НАТАЛІЯ МОІСЕСНКОВА

Мелітопольський державний педагогічний університет

За останні десятиліття в індустріально розвинутих країнах спостерігається так званий рекреаційний бум, зумовлений зростаючим прагненням значної частини населення задовольнити свої потреби у відпочинку. Так у цій галузі, тобто «індустрії гостинності», на даний час працює понад 200 млн. чоловік, витрати становлять майже 12 % світової економіки, у готельному фонді нараховується понад 20 млн. місць. Це обумовлено тим, що для населення цих країн здоров'я посідає одне з перших місць; також в них значно вищий рівень популяційного здоров'я, ніж у країнах СНД.

У нашій державі на сьогодні етапі стан здоров'я населення свідчить про відсутність добробуту нації, що вже призвело до погіршення якості життя населення, істотного обмеження його біологічних і соціальних функцій.

Вирішити ситуацію, яка склалася, можливо завдяки чіткій, планомірній та продуманій державній політиці щодо зміцнення здоров'я населення. Принципи цієї політики повинні базуватися насамперед на балансі між клінічною, профілактичною, реабілітаційною й оздоровчою медициною, а шляхи її конкретної реалізації – здійснюватися безпосередньо в районах і первинних установах.

Оцінка ситуації дозволила переконатися в тому, що найважливішим і обов'язковим елементом стратегії зміцнення здоров'я нації є унікальна курортно-рекреаційна галузь соціальної сфери.

Роль курортно-рекреаційної галузі в соціально-економічній структурі України полягає в її визначенні у світовому рекреаційному процесі; головною структурною одиницею галузі є курортно-рекреаційна система.

У своїх дослідженнях ми виділяємо на регіональному рівні в межах Запорізької області Якимівську курортно-рекреаційну систему, яка завдяки потужному природно-рекреаційному потенціалу має досить великі лікувально-оздоровчі можливості. Насамперед однією з передумов розвитку рекреаційної діяльності на даній території є наявність бальнеологічних ресурсів (мінеральних вод) та лікувальних грязей, які систематизовані і відображені в таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Характеристика мінеральних вод Якимівського району Запорізької області

<i>Родовища</i>	<i>Група</i>	<i>Тип, підтип</i>	<i>Аналоги</i>	<i>Лікування</i>
Води без специфічних компонентів				
Якимівна, Радивонівка	азотні	хлоридно-суль- фатні слабміне-	Угліська мінеральна	Хронічні гастрити, хронічні коліти,

		ралізовані		хронічні хвороби печінки та жовчовивідних шляхів, хронічні перитоніти
Косих, Кирилівка	метанові та азотно-метанові	хлоридно-натрієві слабомінералізовані, хлоридні натрієві середньої мінералізації	Мінськ, Миргород Нижньо-сергінські джерела, Нальчик	Хвороби органів травлення та порушення обміну речовин (питне), хронічні хвороби апарату опори та руху, периферійної нервової системи, деякі серцево-судинні хвороби, хвороби суглобів, жовчних шляхів (для ван, питне)
Кирилівка	йодні та йодобромні (термальні)	хлоридні, натрієві високомінералізовані та розсолні	Майкопські води	Хронічні хвороби апарату опори та руху, периферійної нервової системи, органів кровообігу порушення обміну речовин, хвороби шкіри (для ван)

Таблиця 2

Територіальна організація лікувальних грязей Якимівського району

<i>Родовища</i>	<i>Тип</i>	<i>Мінералізація</i>
Південна околиця смт Якимівка, с. Шелюги, нижня течія р. Великий Утлюк	хлоридно-сульфатно-натрієві	слабка
Околиці сел Радивонівка та Алтагір	хлоридно-натрієві	слабка (від 1,5 до 2,2 мг/л)
смт Якимівка	хлоридно-сульфатно-натрій-кальцієві, натрій-магнієві	висока
смт. Якимівка, с. Радивонівка, с. Охримівка	хлоридно-сульфатні	слабка
смт. Кирилівка	хлоридно-натрієві та розсолні	середня (6,8 – 7,4 г/дм. куб.)
с. Косих, смт. Кирилівка	хлоридно-натрієві хлоридно-натрієві	слабка середня

Аналізуючи територіальне розміщення бальнеоресурсів та лікувальних грязей, ми виділили на території Якимівського району 2 крупних бальнеогрязевих района: Алтагірсько-Радивонівський та Кирилівський. Перший район територіально охоплює родовища лікувальних грязей р. Ташенак, оз. Солоний Татир та Молочного лиману, а також родовища мінеральних вод, які зустрічаються на даній території. Кирилівський бальнеогрязевий район охоплює територію с. Косих, смт. Кирилівки, Федотової коси та коси Пересип, тут знаходиться санаторій місцевого та державного значення – Кирилівка.

Таким чином, Якимівська курортно-рекреаційна система Запорізької області, як складова курортно-рекреаційної галузі відіграє важливу роль в соціально-економічній структурі України: має можливості для підтримки генофонду нації, для визнання нашої держави у світовому рекреаційному процесі.

ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ РАЙОНУВАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО ПРИАЗОВ'Я

НАТАЛЯ САЖНЄВА, ІРИНА АРСЕНЕНКО

Мелітопольський державний педагогічний університет

Для організації туристсько-екскурсійної діяльності в Запорізькому Приазов'ї складається просторове поєднання територій різного призначення, з урахуванням необхідних розмежувань та взаємозв'язку між ними, яке має таку структуру туристсько-екскурсійні райони, туристсько-екскурсійні зони, туристсько-екскурсійні центри, туристсько-екскурсійні пункти, ландшафтно-туристичні території.

Туристсько-екскурсійний район формується в районах зосередження туристсько-екскурсійних ресурсів і включає сітку закладів туристсько-екскурсійного обслуговування, маршрутні траси, ділянки розміщення підприємств господарського значення та інженерних служб.

У Запорізькому Приазов'ї виділяємо слідує туристсько-екскурсійні райони:

- Кирилівський (Якимівський адміністративний район).
- Ботієвський (Приазовський адміністративний район).
- Приморський (Приморський адміністративний район).
- Бердянський (Бердянський адміністративний район, м. Бердянськ (міська рада).

В залежності від характеру туристсько-екскурсійних ресурсів, туристсько-екскурсійні райони поділяються на зони.

Туристсько-екскурсійні зони – це території, які мають екскурсійно-пізнавальні і спортивно-оздоровчі туристсько-екскурсійні ресурси. В межах Запорізького Приазов'я можна виділити зони екскурсійно-пізнавального, оздоровчо-лікувального та, змішаного туризму.